

Zespół Szkół Rzemiosła i Przedsiębiorczości im. Jana Kilińskiego w Lublinie

**PROGRAM NAUCZANIA
PRZEDMIOTÓW ZAWODOWYCH**

FRYZJER 514101

**dla Branżowej Szkoły Rzemieślniczej I stopnia
na podbudowie gimnazjum**

Lublin 2017

Spis treści

- I. Wstęp – charakterystyka programu
- II. Ogólne cele kształcenia i wychowania
- III. Cele kształcenia w zawodzie
- IV. Plan nauczania - liczba godzin w trzyletnim okresie nauczania dla poszczególnych przedmiotów zawodowych
- V. Programy nauczania przedmiotów zawodowych
 1. Bezpieczeństwo i higiena pracy (fryzjer)
 2. Język niemiecki ukierunkowany zawodowo
 3. Zarządzanie salonem fryzjerskim
 4. Elementy dermatologii
 5. Chemia fryzjerska
 6. Technologia fryzjerska
 7. Stylizacja fryzur

I. Wstęp

1. TYP PROGRAMU: przedmiotowy

2. RODZAJ PROGRAMU: liniowy

3. AUTORZY: mgr Katarzyna Majchrzyk - Warowna
mgr Grażyna Maziarz
mgr Bożena Mitura
mgr Renata Jarosińska
mgr Dorota Styżej
mgr Piotr Wiśniewski
mgr Dorota Kamińska

4. PODSTAWY PRAWNE KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

Program nauczania dla zawodu fryzjer opracowany jest z uwzględnieniem wymagań określonych w niżej wymienionych dokumentach prawnych:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 1943 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 60),
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. 2016 poz. 64 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. 2017 r. poz.622),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. 2017 r. poz. 703),

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. 2017 poz. 860),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017, poz. 356);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. 2012 poz. 184 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. 2010 nr 244 poz. 1626 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003 nr 6 poz. 69 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze ogólnym – poziomy 1–4 (Dz.U. 2016 poz. 520),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz.U. 2016 poz. 537),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania Dz.U. 2014 poz. 1145 (z późn. zm),

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz.U. 2014 poz. 909),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2013 poz. 532),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2015 poz. 843 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz.U. 2015 poz. 673),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2012 poz. 977 z późn. zm.). Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2013 poz. 532),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2015 poz. 843 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz.U. 2015 poz. 673),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2012 poz. 977 z późn. zm.)

5. INFORMACJA O ZAWODZIE FRYZJER

Fryzjer sprzedaje usługi fryzjerskie. Do usług fryzjerskich należy wykonywanie zabiegów fryzjerskich: wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych włosów, strzyżenie włosów, formowanie fryzur i ondulowanie oraz zmiana koloru włosów. Przed każdym zabiegiem **fryzjer** przeprowadza z klientem rozmowę konsultacyjną poznając preferencje klienta i analizując informacje uzyskane w sposób werbalny i niewerbalny. Usługa fryzjerska ma charakter bezpośredni. Do usług fryzjerskich należy również sprzedaż preparatów fryzjerskich, sprawdzanie ich pod względem jakościowym i estetycznym oraz ich wyeksponowanie. **Fryzjer** informuje klienta o działaniu preparatów na włosy i skórę głowy, pomaga klientowi przy wyborze preparatów. **Fryzjer** dba o czystość i estetykę miejsca pracy, przestrzega w miejscu pracy warunków bezpieczeństwa i higieny (m.in. sanitarnych) oraz przepisów przeciwpożarowych. **Fryzjer** zabezpiecza miejsce pracy przed zniszczeniem, kradzieżą itp. Wszelkie zadania zawodowe, jakich podejmuje się **fryzjer** są wykonywane precyzyjnie w oparciu o wiedzę ogólną i zawodową, umiejętności, z przestrzeganiem obowiązujących przepisów regulujących ten obszar zawodowy. Umiejętność uczenia się i dostosowania do wymogów zmieniającego się rynku pracy otwiera przed absolwentem szkoły nowe możliwości. Poznawanie i wdrażanie nowych technologii wykonania zabiegów, nowoczesnych narzędzi oraz technik pracy sprawiają, że zawód **fryzjera** jest zawodem niezwykle dynamicznie rozwijającym się. Dodatkowe umiejętności uczniów obejmujące znajomość języka nowożytnego na poziomie rozszerzonym sprawiają, że uczniowie mają możliwość poszukiwania miejsca pracy zarówno na rynku pracy krajowym, jak i na rynku europejskim.

Fryzjerstwo jest zawodem, który w Polsce rozwija się nieustannie, stale podnosząc poziom oferowanych usług. Nowe technologie, ewoluujący rynek mody, wzrastająca potrzeba społeczna dbania o wygląd wpływają na zmianę oczekiwań wśród nabywców usług, czyli wśród klientów. **Fryzjerzy** należą do grupy poszukiwanych pracowników. Rynek pracy oczekuje na profesjonalnych **fryzjerów**, których zaangażowanie przyczyni się do podniesienia obrotów firmy usługowej.

Analiza ofert pracy z portali internetowych i tytułów prasowych wskazuje na potrzebę zatrudniania **fryzjerów** przez pracodawców, którzy poszukują personelu o kwalifikacjach zawodowych na wysokim poziomie.

II. Ogólne cele kształcenia i wychowania

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów szkół kształcących w zawodach, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy.

W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej

i zawodowej absolwentów ma służyć wyodrębnienie kwalifikacji w ramach poszczególnych zawodów wpisanych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Absolwent szkoły zawodowej powinien posiadać wiele różnorodnych kompetencji pozazawodowych, które pozwolą mu właściwie funkcjonować we współczesnym, mobilnym społeczeństwie, zdominowanym przez procesy globalizacji i informatyzacji.

Cele kształcenia ogólnego w szerokim zakresie wspierają kształtowanie u młodzieży umiejętności pozazawodowych, które ułatwią jej funkcjonowanie na rynku pracy.

Należą do nich np.:

- umiejętności komunikowania się w mowie i piśmie w języku ojczystym,
- umiejętność zrozumienia, wykorzystania i refleksyjnego przetworzenia tekstów, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa
- znajomość języków obcych,
- umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;
- umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi ,
- przedsiębiorczość,
- umiejętność pracy w zespole.

Ponadto, w wyniku ukierunkowanej pracy wszystkich nauczycieli, powinny być w większym stopniu kształtowane kompetencje personalne i społeczne uczniów:

- obowiązkowość i odpowiedzialność,
- uczciwość i samodzielność,
- nastawienie na wspólne działanie i ciągłą poprawę jakości pracy,
- aktywność, mobilność,

- dzielenie się wiedzą i doświadczeniem,
- wysoka motywacja do pracy, umiejętność przystosowywania się do szybko zmieniającej się rzeczywistości,
- nieustannego zdobywania, poszerzania i aktualizowania wiedzy (umiejętność uczenia się przez całe życie).
- przestrzeganie zasad kultury i etyki;
- kreatywność i konsekwencja w realizacji zadań;
- umiejętność planowania działań i zarządzania czasem;
- przewidywanie skutków podejmowanych działań;
- ponoszenie odpowiedzialność za podejmowane działania;
- otwartość na zmiany;
- stosowanie technik radzenia sobie ze stresem;
- aktualizowanie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych;
- przestrzeganie tajemnicy zawodowej;
- negocjowanie warunków porozumień;
- komunikatywność;
- stosowanie metod i technik rozwiązywania problemów;
- współpraca w zespole

Są to postawy i kompetencje ponad zawodowe, niezbędne w działaniach pracowni-
czych, które są wspólne z celami kształcenia ogólnego. Te umiejętności są kształtowa-
ne jako cel wspólny na poszczególnych etapach edukacji zarówno przez nauczycieli
przedmiotów zawodowych jak i ogólnych

III. Cele kształcenia w zawodzie

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie fryzjer powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych włosów;
- 2) wykonywania zabiegów chemicznych włosów;
- 3) wykonywania strzyżenia włosów;
- 4) wykonywania stylizacji fryzur.

Do wykonywania wyżej wymienionych zadań zawodowych niezbędne jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, na które składają się:

- 1) efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów;
- 2) efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru administracyjno-usługowego, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów PKZ(AU.k.) czyli fryzjer i technik usług fryzjerskich
- 3) efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie fryzjer opisane w części II: (AU.21.)Wykonywanie zabiegów fryzjerskich.

**IV. Plan nauczania w zawodzie FRYZJER na podbudowie gimnazjum-
liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania dla
poszczególnych przedmiotów zawodowych**

Lp.	Przedmioty nauczania	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania
1	Bezpieczeństwo i higiena pracy (fryzjer)	1
2	Język niemiecki ukierunkowany zawodowo	3
3	Zarządzanie salonem fryzjerskim	1
4	Elementy dermatologii	1
5	Chemia fryzjerska	2
6	Technologia fryzjerska	6
7	Stylizacja fryzur	6

V. Programy nauczania przedmiotów zawodowych

Każdy z programów nauczania poszczególnych przedmiotów zawodowych zawiera:

- Szczegółowe cele kształcenia i wychowania
- treści nauczania zgodne z podstawą programową kształcenia zawodowego
- Sposoby osiągania założonych efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, zalecane metody dydaktyczne, formy organizacyjne,
- opis założonych osiągnięć ucznia:
- propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia

1. Bezpieczeństwo i higiena pracy (fryzjer)

Głównym celem nauczania przedmiotu **Bezpieczeństwo i higiena pracy** jest zdobycie przez uczniów nawyków stosowania w codziennej pracy zasad właściwej jej organizacji oraz zasad bezpiecznej i higienicznej obsługi urządzeń. Równie ważne jest wyposażanie uczniów w odpowiednią wiedzę, niezbędną w zawodzie fryzjer.

W wyniku **kształcenia** uczeń powinien umieć:

- wskazywać odpowiednie metody organizacji pracy i stanowisk, wpływające na kształtowanie bezpiecznych, higienicznych oraz ergonomicznych warunków pracy,
- bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z obowiązującymi przepisami bhp, ochrony przeciwpożarowej, sanitarno-epidemiologicznej oraz ochrony środowiska,
- dobierać i stosować odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej, odpowiednie do wykonywanych prac,
- wskazywać zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego oraz środowiska naturalnego,
- rozpoznawać czynniki szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe i niebezpieczne, występujące w procesie pracy,
- określać sposób i skutki oddziaływania poszczególnych czynników na zdrowie oraz bezpieczeństwo pracowników,
- udzielać pomocy przedlekarskiej poszkodowanym w wypadkach,
- stosować zasady higieny, dotyczące fryzjerów,
- wyjaśniać skutki nieprzestrzegania higieny osobistej,
- określać stan higieny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu oraz planować prace porządkowe, określać znaczenie zasad higieny w zakładzie fryzjerskim,
- stosować wybrane przepisy kodeksu pracy.

CELE WYCHOWAWCZE

- Umożliwienie wszechstronnego rozwoju ucznia.
- Motywowanie i wskazywanie kierunków poszerzania swej wiedzy oraz kształcenia ustawicznego.
- Kształcenie postaw odpowiedzialności za siebie i innych.
- Integrowanie wiedzy z różnych przedmiotów zawodowych.
- Kształcenie nawyków właściwego organizowania pracy.
- Kształcenie nawyków bezpiecznego wykonywania pracy
- Kształcenie nawyków pracy higienicznej.
- Kształcenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy

- Kształcenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, w tym z technologii informacyjnej.
- Kształcenie umiejętności obserwacji i wyciągania wniosków.
- Kształcenie umiejętności pracy w zespole.
- Przygotowanie do życia w społeczeństwie.
- Kształtowanie postawy tolerancji.
- Kształtowanie postawy prozdrowotnej.

Treści nauczania zgodne z podstawą programową kształcenia zawodowego

Bezpieczeństwo i higiena pracy jest bardzo ważnym przedmiotem w cyklu kształcenia fryzjera, gdyż wyposaża absolwenta w nawyki, umiejętności i wiadomości niezbędne w przyszłej pracy zawodowej oraz ułatwia mu prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Treści programowe ujęto w następujących działach:

1. Podstawowe wiadomości z zakresu prawnej ochrony pracy.
2. Elementy wiedzy o człowieku i jego pracy.
3. Kształtowanie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz życia osobistego pracownika.
4. Szkodliwości i choroby zawodowe.
5. Higiena w zakładzie fryzjerskim.
6. Zasady bezpiecznej pracy przy urządzeniach elektrycznych.
7. Ochrona przeciwpożarowa.
8. Wypadki przy pracy, zasady udzielania pierwszej pomocy.
9. Wybrane zagadnienia prawne.

Treści kształcenia (działy programowe) zgodne z podstawą programową

1. Podstawowe wiadomości z zakresu prawnej ochrony pracy

Praca i relacje między pracownikiem a pracodawcą. Kodeks pracy, Organizacja pracy w zakładach, Kształtowanie bezpiecznych warunków pracy w zakładzie, Higiena pracy, normatywy określające warunki higieny pracy, choroby zawodowe, Wypadki przy pracy i zagrożenia wypadkowe, Obowiązki kierownictwa i załogi w zakresie przestrzegania przepisów bhp, Nadzór państwowy i związkowy nad przestrzeganiem zasad bhp.

2. Elementy wiedzy o człowieku i jego pracy.

Praca i jej rodzaje, Podstawy fizjologii i ergonomii pracy, Praca dynamiczna i statyczna, Rytm pracy, Dobór pracowników do wykonywanej pracy, Zmęczenie, przemęczenie i odpoczynek, Higiena w życiu codziennym.

3. Kształtowanie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz życia osobistego pracownika.

Organizacja pracy i wyposażenie stanowisk roboczych, Wymagania budowlano–techniczne wobec budynków i pomieszczeń, Warunki klimatyczne, Środowisko w pomieszczeniach mieszkalnych i zakładach pracy, Mikroklimat pomieszczeń, Wentylacja pomieszczeń, Oświetlenie pomieszczeń.

4. Szkodliwości i choroby zawodowe.

Czynniki szkodliwe w miejscu pracy, Uciążliwości wynikające z charakteru pracy lub jej organizacji, Czynniki szkodliwe i uciążliwości w zakładach gastronomicznych, Zasady stwierdzania chorób zawodowych, Niektóre stany chorobowe nieobjęte wykazem chorób zawodowych.

5. Higiena w zakładzie fryzjerskim.

Wymagania higieniczno–sanitarne dotyczące otoczenia zakładu, Usytuowanie pomieszczeń, Wygląd i standard wykończenia pomieszczeń, Funkcjonalność zakładu fryzjerskiego, Zaopatrzenie w wodę zimną i gorącą, Wewnętrzna instalacja wodociągowo–kanalizacyjna, Usuwanie nieużytkowych stałych odpadów (śmieci).

6. Zasady bezpiecznej pracy przy urządzeniach elektrycznych.

Urządzenia elektryczne. Porażenia prądem, Napięcie bezpieczne. Uziemienie i zerowanie, Bezpieczne użytkowanie maszyn i urządzeń elektrycznych, Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym, Bezpieczeństwo pracy przy urządzeniach pracujących pod ciśnieniem, Substancje chemiczne łatwopalne i wybuchowe.

7. Ochrona przeciwpożarowa.

Zagrożenia pożarowe w zakładach pracy, Elektryczność statyczna, Zasady obowiązujące przy prowadzeniu akcji ratowniczo–gaśniczej, Rodzaje gaśnic pożarowych. Hydronetki wodne i pianowe, Państwowa Straż Pożarna i ochrona przeciwpożarowa w Polsce.

8. Wypadki przy pracy, zasady udzielania pierwszej pomocy.

Zagrożenia wypadkowe i zapobieganie wypadkom, Przedmedyczna pomoc doraźna – wiadomości ogólne.

9. Wybrane zagadnienia prawne.

Rodzaje umów o pracę i zasady ich rozwiązywania, Urlopy wypoczynkowe i bezpłatne, Profilaktyczna ochrona zdrowia i opieka lekarska, Profilaktyczne badania lekarskie, Ochrona pracy młodocianych i kobiet, Szkolenia pracowników z zakresu bhp, Ochrony indywidualne oraz odzież ochronna i robocza.

Sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania

Przedmiot Bezpieczeństwo i Higiena Pracy jest bardzo ważny dla fryzjera.

Jego zadaniem jest wyposażenie uczniów w wiedzę, nawyki i umiejętności, warunkujące prawidłowe wykonywanie przez nich pracy zawodowej oraz właściwe funkcjonowanie w zakładzie pracy i w społeczeństwie. Wiedza, zdobyta w ramach przedmiotu, ma uświadomić uczniowi jego odpowiedzialność za zdrowie ludzi, korzystających z usług fryzjera. Narzuca ona konieczność przestrzegania rygorystycznych wymagań higienicznych, dotyczących przede wszystkim higieny osobistej ucznia oraz dbałości o zdrowie fizyczne i psychiczne. Równie ważna jest higiena stanowiska pracy, pomieszczeń produkcyjnych oraz higiena całego zakładu fryzjerskiego.

Istotną rolę odgrywa konieczność przestrzegania wszystkich przepisów higienicznych.

W ramach realizacji przedmiotu uczeń zostanie wyposażony w wiedzę, dotyczącą zagrożeń, występujących w pracy fryzjera oraz pozna sposoby minimalizowania ich. Wiedza ta będzie przez niego stosowana w codziennej pracy zawodowej.

Z zagrożeniami łączy się tematyka wypadków przy pracy, z której uczeń pozna nie tylko najczęstsze wypadki przy pracy fryzjera oraz ich przyczyny, ale również zapozna się ze sposobami udzielania pomocy przedlekarskiej i postępowania powypadkowego. Zostanie wyposażony w wiedzę, dotyczącą pracy bezpiecznej, co pozwoli unikać niebezpiecznych zdarzeń podczas przyszłej pracy zawodowej.

W trakcie nauczania przedmiotu uczeń zostanie wyposażony w wiedzę dotyczącą prawidłowej organizacji pracy, co umożliwi mu sprawne wykonywanie pracy fryzjera.

Uczeń pozna również obowiązujące przepisy bhp, ochrony przeciwpożarowej sanitarno-epidemiologicznej oraz ochrony środowiska, zapozna się również z podstawowymi przepisami kodeksu pracy.

Opis założonych osiągnięć ucznia

Uczeń:

- rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
- rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
- określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
- określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
- określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
- organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

Propozycje metod sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia

Ogólne wymagania na oceny semestralne (końcowe) przedstawiono poniżej:

Ocenę niedostateczny - otrzymuje uczeń, który nie opanował nawet minimum podstawowych wiadomości z danego przedmiotu. Niestety — to uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy, często nie potrafi on rozwiązać prostych zadań, nawet przy pomocy nauczyciela.

Ocenę dopuszczający - uczeń otrzyma, gdy korzysta z uwag i pomocy nauczyciela oraz potrafi rozwiązać proste zadania typowe dla danego przedmiotu. Jego braki są dość duże, często niewiele opanował z podstawowych wiadomości danego przedmiotu. Nauczyciel, wystawiając ocenę dopuszczającą, musi dokonać wnikliwej analizy i zastanowić się, czy uczeń da radę nadrobić braki.

Ocenę dostateczny - uczeń otrzyma, gdy opanuje podstawowe wiadomości z przedmiotu na tyle, że jest w stanie czynić dalsze postępy w uczeniu się, potrafi rozwiązać zadania o średnim stopniu trudności, czasami przy pomocy nauczyciela.

Ocenę dobry - uczeń otrzyma, gdy poprawnie będzie rozwiązywać samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne z danego przedmiotu, a jego wiadomości i umiejętności pozwalają na rozumienie większości materiału.

Ocenę bardzo dobry - uczeń otrzyma, gdy opanuje cały zakres zrealizowanych treści programowych. Powinien sprawnie posługiwać się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami, samodzielnie rozwiązywać problemy zadane przez nauczyciela oraz inne niż pokazywane i rozwiązywane w klasie.

Ocenę celujący - uczeń otrzyma na koniec semestru, gdy będzie startować np. z danego przedmiotu w olimpiadzie i zajmie punktowane miejsce w finale wojewódzkim, krajowym. Na lekcjach będzie się starał wykazać wiadomościami i umiejętnościami wykraczającymi poza program - niech inni zobaczą, że jego zainteresowania są rozległe, że potrafi rozwiązać wiele problemów praktycznych i teoretycznych nietypowych, innych niż na lekcjach. Musi pokazać, że umie więcej niż inni uczniowi. Powinien być twórczy, rozwijać swoje uzdolnienia. Nauczyciele długo zastanawiają się, zanim wystawią na semestr „szóstkę”.

2. Język niemiecki ukierunkowany zawodowo

Szczegółowe cele kształcenia

1. Opanowanie przez ucznia podstawowych funkcji językowych oraz środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiających realizację zadań zawodowych w prostych sytuacjach związanych z nauczonym zawodem.
2. Opanowanie kompetencji językowej umożliwiającej komunikowanie się w typowych sytuacjach życia codziennego.
3. Opanowanie kompetencji językowej umożliwiającej ogólne rozumienie sensu wypowiedzi ze słuchu.
4. Opanowanie kompetencji językowej umożliwiającej rozwijanie sprawności czytania podstawowych tekstów.
5. Opanowanie kompetencji językowej umożliwiającej rozwijanie sprawności pisania podstawowych tekstów.
6. Zwiększenie atrakcyjności zawodowej uczniów na krajowym oraz zagranicznym rynku pracy.
7. Podnoszenie poziomu kulturowego oraz kształtowanie postawy tolerancji wobec innych kultur, odrzucenia stereotypów oraz dialogu między różnymi narodami.
8. Ułatwienie uczniom odpowiedzialnego funkcjonowania w różnych obszarach życia społecznego.
9. Podwyższenie umiejętności planowania dalszej drogi kształcenia i rozwoju zawodowego.
10. Motywowanie do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.
11. Rozwijanie umiejętności działania w zespołowych formach pracy.
12. Rozwijanie umiejętności adaptacji w nowym, obcym kulturowo i językowo środowisku.

Treści nauczania zgodne z podstawą programową kształcenia zawodowego

Materiał nauczania jest uszczegółowieniem treści zawartych w podstawie programowej dotyczącej kształcenia w zawodzie „mechanik pojazdów samochodowych” Obejmuje swym zakresem przede wszystkim katalog intencji językowych, zasób słownictwa niezbędnego do wyrażania intencji komunikacyjnych.

Do najważniejszych intencji komunikacyjnych należą m.in.:

- *zdobywanie i wymiana informacji,
- *opisywanie, relacjonowanie, komentowanie wydarzeń
- *wyrażanie uczuć, postaw, opinii i życzeń,
- * negocjowanie i perswadowanie, posługiwanie się zwrotami konwencjonalnymi,
- *sterowanie procesem komunikacji.

Zakres tematyczny przewidziany do realizacji w ramach języka obcego ukierunkowanego zawodowo w zawodzie fryzjer przedstawia się następująco:

- 1) Zawody: fryzjer(ka) i kosmetyczka – różnice
- 2) Mycie włosów i oczyszczanie skóry głowy
- 3) Pielęgnacja włosów i skóry głowy
- 4) Strzyżenie włosów
- 5) Nietrwała zmiana kształtu włosów
- 6) Nieutleniające farby do włosów
- 7) Trwała zmiana kształtu włosów
- 8) Oksydacyjne farby do włosów
- 9) Doradztwo i sprzedaż
- 10) Podstawy nauk przyrodniczych i matematycznych w zawodzie fryzjer

Sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania

1. Gramatyka:

Gramatyka nie jest nadrzędnym celem w nauczaniu, a jedynie narzędziem ułatwiającym komunikację pośrednią i bezpośrednią. Zagadnienia gramatyczne należy omawiać na podstawie wcześniej poznanego słownictwa, w konkretnym kontekście sytuacyjnym. Z całego zagadnienia gramatycznego wybierany jest aspekt potrzebny do realizacji danej partii materiału. Zaleca się stosować 2 metody nauczania gramatyki: *indukcyjną*: reguły gramatyczne uczeń przyswaja z kontekstu lub analizie kilku przykładowych zdań lub fragmentu tekstu i *dedukcyjną*: nauczyciel objaśnia regułę i podaje przykład zastosowania. Zaprezentowany materiał należy utrwalić poprzez ćwiczenia wdrażające i utrwalające – powtarzanie, podstawianie, przekształcanie, uzupełnianie luk, technika wielokrotnego wyboru, dopasowywanie, tłumaczenie na język obcy.

2. Słownictwo:

Nauczanie leksyki przebiega w 3 etapach – prezentacja, utrwalanie i powtarzanie. Poznawanie i utrwalanie słownictwa będzie odbywać się w kontekście sytuacyjnym. Nie należy ograniczać się jedynie do przetłumaczenia słowa; można także wyraz/zwrot zademonstrować, wskazując na przedmiot lub wykonać czynność, którą opisuje dany wyraz. Najczęściej stosowane techniki pracy ze słownictwem to:

- porządkowanie słów na kategorie semantyczne
- tworzenie map semantycznych (asocjogramów)
- podawanie synonimów, antonimów, przykładów użycia
- słowotwórstwo – dodawanie przyrostków, przedrostków
- rozwiązywanie krzyżówek, rebusów
- rozsypanka literowa
- hierarchizowanie, kategoryzowanie
- dopasowywanie wyrazów do ilustracji
- odgadywanie znaczenia na podstawie obrazka
- wskazywanie wyrazu niepasującego do pozostałych
- test wielokrotnego wyboru
- tłumaczenia

3. Zasady ortografii i wymowy:

Skuteczna i sprawna komunikacja wymaga znajomości podstawowych zasad ortografii, intonacji i wymowy, tak by umożliwić pozbawioną zakłóceń komunikację z rodowitym użytkownikiem języka.

Poza tradycyjnymi ćwiczeniami w rozpoznawaniu i reprodukcji głosek na poziomie wyrazu można wprowadzić następujące ćwiczenia:

- głośne powtarzanie całych zdań za nagraniem lub czytanie jednocześnie z nagraniem
- wystukiwanie rytmu zdania
- sygnalizowanie gestem przebiegu melodii zdania

4. Rozwój sprawności i kompetencji językowych

a) słuchanie

Nauczanie słuchania jest procesem złożonym, dlatego należy wprowadzać na lekcji techniki ćwiczeniowe poprzedzające i towarzyszące słuchaniu oraz technik po wysłuchaniu tekstu.

Techniki poprzedzające słuchanie – ukierunkowanie poprzez element wizualny (obrazek, zdjęcie) na tematykę tekstu słuchanego, zaktywizowanie wcześniej poznanego słownictwa i wprowadzenie nowych struktur leksykalnych niezbędnych do zrozumienia tekstu.

Techniki towarzyszące słuchaniu tekstu – dopasowywanie tekstu do obrazka, ułożenie obrazków w odpowiedniej kolejności, wyeliminowanie obrazka niezgodnego z treścią tekstu, uzupełnianie tabeli prawda/fałsz.

Techniki po wysłuchaniu tekstu – ćwiczenia prawda/fałsz, wielokrotny wybór, stawianie pytań i odpowiedzi.

b) czytanie ze zrozumieniem

Celem tej sprawności jest rozumienie prostych, autentycznych tekstów, dotyczących tematów związanych z pracą, nauką zawodu oraz aktualnych i interesujących uczniów problemów. Czytane teksty powinny mieć walor rzeczywistego informowania i wzbogacania wiedzy ogólnej.

Ćwiczenia wykonywane przed czytaniem tekstu – aktywizacja wiedzy ogólnej, formułowanie hipotez do treści; asocjogram, przewidywanie treści tekstu w oparciu o ilustrację, tytuł, przewidywanie słów kluczy nieznanego jeszcze tekstu

Ćwiczenia wykonywane podczas czytania tekstu – nakierowanie na najważniejsze elementy tekstu oraz utrzymanie koncentracji na prezentowanym tekście; podkreślanie słów kluczy, ćwiczenie prawda/fałsz, zadanie wielokrotnego wyboru, układanie ilustracji w kolejności zgodnej z treścią tekstu.

Ćwiczenia wykonywane po przeczytaniu tekstu – sprawdzenie stopnia zrozumienia tekstu; streszczenie tekstu – w języku polskim lub obcym, odpowiedzi na pytania do tekstu, zadania prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru, przyporządkowania

c) mówienie

Podczas nauki mówienia w języku obcym należy zwracać uwagę nie tylko na poprawność językową, lecz na długość wypowiedzi, płynność, swobodę w budowaniu wypowiedzi oraz skuteczność w przekazaniu informacji. Ćwiczenia w mówieniu należy rozpoczynać od budowania wypowiedzi jednozdaniowych. W trakcie nauki rozszerzamy wypowiedź. Ćwiczenia w mówieniu opierają się na pracy w parach lub małych grupach. Należy zaopatrzyć uczniów w środki ułatwiające wykonanie zadania – kartki z rolami, schematy dialogów, listy potrzebnych zwrotów. Można skorzystać z pomocy wizualnych – historyjka obrazkowa, nagranie audio. Mówienie ćwiczymy za pomocą następujących ćwiczeń – odgrywanie dialogu, gry symulacyjne, interpretacja zdjęcia.

d) pisanie

Pisanie, jako sprawność samodzielna dotyczy znajomości korespondencji e-mailowej i listownej w sferze prywatnej i zawodowej, przysłanie wiadomości poprzez smsy i portale społecznościowe, pisanie kart pocztowych, notatek, uzupełnianie formularzy różnego rodzaju. Przy nauce pisanie należy wykorzystywać ćwiczenia przedkomunikacyjne, czyli odwzorowanie tekstu, uzupełnianie luk, aż do samodzielnej produkcji tekstu.

Opis założonych osiągnięć ucznia

Uczeń: 1) posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającą realizację zadań zawodowych;

2) interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka;

3) analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych;

4) formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy;

5) korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia

Nauczyciel ma za zadanie systematycznie oceniać wiedzę i umiejętności przedmiotowe oraz postęp ucznia stosując następując formy kontroli:

1. Kontrola bieżąca – dostarcza informacji o tym, w jakim stopniu uczniowie opanowali aktualnie omówiony materiał. Kontrola bieżąca może przybrać formę **obserwacji uczniów w czasie lekcji, odpytywania ustnego, kartkówek lub sprawdzianów, czy też pisemnego zadania domowego.**

2. Kontrola okresowa – informuje o ogólnym poziomie opanowania języka w dłuższym czasie (semestr, rok szkolny, cykl nauczania) i sprawdza większe partie materiału.

Sprawdzanie stopnia opanowania sprawności językowych i elementów języka powinno być przeprowadzane za pomocą odpowiednio skonstruowanych testów obiektywnych i subiektywnych przy zastosowaniu jasnych i znanych uczniom kryteriów.

Testy obiektywne to testy, które składają się z zadań zamkniętych, takich jak:

- wielokrotny wybór,
- przyporządkowywanie,
- prawda – fałsz.

Są one obiektywne, ponieważ sprawdza się je za pomocą klucza odpowiedzi, a ilość poprawnych odpowiedzi jest ograniczona. Za pomocą testów obiektywnych można sprawdzać znajomość gramatyki, leksyki oraz sprawności słuchania i czytania ze zrozumieniem.

Testy subiektywne to testy, które składają się z zadań otwartych, takich jak:

- zadania z luką,
- zadania krótkiej odpowiedzi (odpowiedź jednowyrazowa lub jedno- dwuzdaniowa),
- zadania rozszerzonej odpowiedzi (rozinięta wypowiedź pisemna lub ustna).

Testów tych nie można sprawdzać z kluczem odpowiedzi, a ilość poprawnych odpowiedzi nie jest ograniczona. Testy subiektywne można stosować do sprawdzania sprawności pisania, mówienia, czytania, słuchania, sprawności zintegrowanych.

Na lekcjach języka niemieckiego oceniamy wiedzę i umiejętności oraz postęp w zakresie opanowania:

- ✓ czterech podstawowych sprawności językowych: rozumienie ze słuchu, czytanie ze zrozumieniem, pisanie, mówienie
- ✓ zintegrowanych sprawności językowych
- ✓ struktur gramatycznych i leksyki

A ponadto promujemy:

- ✓ prace projektowe
- ✓ udział w konkursach
- ✓ zadania dodatkowe wykonane przez ucznia, a także jego aktywność na zajęciach

Ocenianie przedmiotowe obejmuje:

- ✓ formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych oraz informowanie o nich uczniów i rodziców
- ✓ ustalenie trybu oceniania;
- ✓ bieżące, śródroczne, końcowe ocenianie i klasyfikowanie, a także warunki poprawiania zgodnie Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania

Przykładowe kryteria na poszczególne oceny:

Ocena dopuszczająca (wymagania konieczne):

- ✓ posługiwanie się podstawowym zakresem struktur gramatycznych i leksyki

- ✓ ograniczanie wypowiedzi do podstawowych reakcji dnia codziennego
- ✓ samodzielne napisanie kilku zdań na podstawie omawianego tematu lekcji
- ✓ wykonywanie prostych ćwiczeń według podanego wzoru z pomocą nauczyciela
- ✓ reprodukcja prostego tekstu z dopuszczalnymi błędami leksykalnymi i gramatycznymi.

Ocena dostateczna (wymagania podstawowe):

- ✓ rozumienie oraz reprodukcja tekstu o niskim stopniu trudności bez pomocy nauczyciela
- ✓ stosowanie słownictwa w zakresie podstawowym
- ✓ wypowiadanie się na tematy związane ze sprawami życia codziennego
- ✓ podejmowanie prób wypowiadania się na tematy bardziej złożone.

Ocena dobra (wymagania rozszerzające):

- ✓ popełnianie nieznacznych błędów leksykalnych i gramatycznych w zakresie programu nauczania w danej klasie
- ✓ umiejętność nawiązywania i podtrzymywania rozmowy;
- ✓ swobodne wypowiadanie się na tematy z życia codziennego oraz podejmowanie próby wyrażania swojej opinii na temat niektórych bardziej złożonych zagadnień,
- ✓ rozumienie tekstu czytanego i ze słuchu ze sporadycznym użyciem słownika.

Ocena bardzo dobra (wymagania dopełniające):

- ✓ bardzo dobre opanowanie słownictwa i struktur gramatycznych w zakresie programu danej klasy
- ✓ umiejętność nawiązywania i podtrzymywania rozmowy
- ✓ wypowiadanie się na trudniejsze, bardziej złożone tematy
- ✓ wypowiadanie własnego zdania, opinii i ich uzasadnianie na podstawie przeczytanego tekstu lub przerobionego zagadnienia tematycznego, zabieranie w naturalny sposób głosu w dyskusji
- ✓ rozumienie tekstu czytanego i słyszanego przy minimalnym użyciu słownika

Ocena celująca (wymagania wykraczające):

- ✓ spełnienie wymagań dopełniających
- ✓ posługiwanie się rozbudowaną leksyką i frazeologią
- ✓ wypowiadanie własnego zdania, opinii, sądu na dowolny temat i uzasadnianie ich
- ✓ rozumienie tekstów czytanych i słuchanych bez pomocy słownika
- ✓ reagowanie w swobodny sposób w sytuacjach dnia codziennego.

3. Zarządzanie salonem fryzjerskim

PODEJMOWANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Szczegółowe cele kształcenia i wychowania

W wyniku procesu kształcenia uczeń powinien umieć:

- wyjaśnić pojęcia: rynek, popyt, podaż, prawo popytu, prawo podaży, pieniądz, PKB, wzrost gospodarczy, bezrobocie, inflacja, podatek, eksport, import, budżet, przychód, dochód, zysk,
- wymienić podstawowe podmioty w gospodarce oraz określić ich znaczenie i funkcje,
- wymienić: źródła prawa pracy, podstawowe zasady prawa pracy, cechy stosunku pracy, rodzaje umów regulowanych Kodeksem pracy, składowe umowy pracę, sposoby rozwiązania stosunku pracy,
- podać długości okresów wypowiedzenia w zależności od stażu pracy oraz rodzaju umowy,
- podać wymiar urlopu pracowniczego w zależności od stażu pracy,
- stosować odpowiednie przepisy Kodeksu pracy w zależności od sytuacji problemowej,
- wyjaśnić na czym polega ochrona danych osobowych oraz posługiwać się przepisami ustawy regulującej czynności w tym zakresie,
- wymienić i scharakteryzować działania państwa w ramach prowadzonej polityki fiskalnej,
- posługiwać się przepisami ustawy dotyczącej regulowania zobowiązań podatkowych oraz kontrolą podatkową,
- identyfikować i analizować przepisy prawa autorskiego,
- wymienić skutki niestosowania się do zapisów ustawy o ochronie danych osobowych oraz nieprzestrzegania przepisów prawa podatkowego i autorskiego,
- wymienić i korzystać z aktów prawnych regulujących funkcjonowanie poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw,
- opracować czynności wykonywane podczas legalizacji własnej działalności gospodarczej,

- wymienić formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw oraz wybrać właściwą dla własnej działalności,
- wskazać i przygotować dokumenty niezbędne do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej,
- dobrać formę opodatkowania działalności,
- opracować biznesplan dla wybranej działalności gospodarczej,
- wymienić i scharakteryzować działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży,
- wskazać na powiązania oraz inicjować wspólne przedsięwzięcia danej firmy z innymi przedsiębiorstwami w branży,
- analizować czynniki kształtujące popyt na usługi świadczone przez firmy branży,
- określić zasady organizacji stanowiska pracy biurowej z uwzględnieniem zasad ergonomii,
- stosować zasady formułowania i formatowania pism,
- sporządzać pisma związane z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- wykonywać czynności związane z przyjmowaniem korespondencji z zewnątrz przedsiębiorstwa,
- obsługiwać techniczne urządzenia biurowe,
- stosować programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej,
- określić instrumenty marketingu mix,
- dobrać działania marketingowe do prowadzonej działalności gospodarczej w branży,
- opracować kwestionariusz badania ankietowego dotyczącego potrzeb klientów oraz analizować potrzeby klientów na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych,
- planować działania związane z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań,
- stosować zasady normalizacji,

- określić rodzaje kosztów i przychodów działalności gospodarczej w branży oraz określić ich wpływ na wynik finansowy,
- wskazać możliwości optymalizowania kosztów i przychodów prowadzonej działalności gospodarczej,
- postępować etycznie oraz znać zachowania nieetyczne w prowadzeniu działalności gospodarczej,
- poszukiwać innowacyjnych rozwiązań,
- wykazać się konsekwencją w realizacji podejmowanych działań,
- dostosowywać się do zmieniających się warunków otoczenia,
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- samodzielnie wyszukiwać i aktualizować wiedzę ekonomiczną,
- korzystać z różnych źródeł informacji zawierających wiedzę ekonomiczną,
- rozumieć konieczność ciągłego doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- przestrzegać tajemnicy zawodowej,
- angażować się w realizację wykonywanych zadań,
- przewidywać konsekwencje podjętych działań,
- stosować zasady negocjacji,
- stosować zasady pracy zespołowej.

Treści nauczania zgodne z podstawą programową kształcenia zawodowego

Rynek i jego elementy. Mechanizm rynkowy. Wzrost gospodarczy i jego wskaźniki. Inwestowanie własnych pieniędzy. Bezrobocie i inflacja – problemy makroekonomiczne w gospodarce rynkowej.

Polityka monetarna. Wymiana gospodarcza z zagranicą. Podmioty w gospodarce rynkowej.

Źródła prawnej ochrony pracy. Podstawowe zasady prawa pracy. Stosunek pracy. Rodzaje umów o pracę. Elementy umowy o pracę. Sposoby rozwiązywania umów o pracę. Prawo do wypoczynku. Ochrona pracy młodocianych. Ochrona danych osobowych. Polityka fiskalna. Ordynacja podatkowa. Prawa autorskie.

Istota i rodzaje przedsiębiorstw. Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw. Ustawy regulujące uruchamianie i prowadzenie firm. Dokumenty niezbędne przy zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorstwa i instytucje branży motoryzacyjnej. Możliwości i zasady kooperacji przedsiębiorstw w branży.

Organizacja stanowiska pracy. Korespondencja przedsiębiorstwa.

Urządzenia i programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej.

Rodzaje instrumentów działań marketingowych. Produkt, cena, dystrybucja i promocja jako elementy marketingu mix.

Innowacje w firmie. Zasady normalizacji.

Koszty przedsięwzięcia i źródła jego finansowania.

Człowiek jako istota społeczna a jednostka organizacyjna.

Sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania

W trakcie realizacji programu nauczania przedmiotu podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej nauczyciel powinien stosować różnorodne sposoby postępowania zmierzające do osiągnięcia zamierzonych celów kształcenia i wychowania.

Osiągnięciu szczegółowych celów pomocny będzie aktywny udział uczniów w lekcji, który można uzyskać poprzez dobór odpowiednich metod nauczania. Dlatego w procesie nauczania-uczenia się praca z podręcznikiem i pogadanka mogą być wstępem do rozwiązywania problemu lub do dyskusji, natomiast w głównej mierze należy stosować metody aktywizujące, np. dyskusję, burzę mózgów, metodę sytuacyjną, metodę symulacyjną, metodę projektów, studium przypadku. Wskazane jest wykorzystanie metody portfolio, w ramach której uczeń wpina sporządzone przez siebie dokumenty do teczek, która będzie mogła być wykorzystana po zakońc-

niu kształcenia. Zgromadzone dokumenty przydatne okażą się, kiedy uczeń będzie musiał np. sporządzać dokumenty aplikacyjne lub dokumenty związane z podejmowaniem działalności gospodarczej.

Ważną rolę odgrywają także metody oparte na bezpośrednich kontaktach, takie jak spotkania i wycieczki dydaktyczne. Dzięki wykorzystaniu tych metod uczeń ma możliwość skonfrontować zdobytą wiedzę z praktyką gospodarczą.

Podczas realizacji treści programowych należy różnicować zadania dla poszczególnych grup uczniów, w zależności od ich aktualnych możliwości intelektualnych.

Przykładowymi tematami ćwiczeń wykonywanych na lekcjach z przedmiotu podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej mogą być:

- poszukiwanie zależności między elementami rynku. Ustalanie punktu równowagi rynkowej, obliczanie PKB, obliczanie wskaźnika bezrobocia, obliczanie wskaźnika inflacji, wypełnianie deklaracji PIT,
- obliczanie długowi okresów wypowiedzenia, obliczanie długości urlopów pracowniczych, analiza fragmentów Ustawy o ochronie danych osobowych, obliczanie wielkości podatku, rozwiązywanie przypadków prawnych dotyczących prawa pracy oraz prawa autorskiego,
- wypełnianie formularza CEIDG, wniosku RG-1, NIP-1, NIP-2, NIP-D, ZUA ZPA, wyszukiwanie aktów prawnych za pomocą przeglądarki internetowej,
- analizowanie zadań i sposobów działania przedsiębiorstw i podmiotów branży,
- wykorzystanie programu Microsoft Word do tworzenia korespondencji,
- obsługi urządzeń typu drukarka, bindownica, skaner, telefon, faks, omówienie podstawowych programów komputerowych wspomagających pracę sekretariatu,
- ćwiczenia służące dobieraniu odpowiednich instrumentów marketingowych wykorzystywanych do prowadzenia przedsiębiorstwa w branży, opracowanie kwestionariusza ankiety,
- rozwiązywanie zadań tekstowych dotyczących obliczania wyniku finansowego,

- przygotowanie przez uczniów projektu, którego realizacja wymaga wykorzystania umiejętności współpracy w grupie, zadawanie prac domowych, których realizacja wymaga poszukiwania informacji ekonomicznej z różnych źródeł.

Opis założonych osiągnięć ucznia

Uczeń:

- stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej,
- stosuje przepisy prawa pracy, przepisy dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego,
- stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej,
- przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej,
- rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi,
- analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży,
- inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami w branży,
- prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej,
- planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej,
- optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej,
- przestrzega zasady kultury i etyki,
- jest kreatywny i konsekwentny w realizacji działań,
- przewiduje skutki podejmowanych działań,
- jest otwarty na zmiany,
- radzi sobie ze stresem,

- aktualizuje wiedzę oraz doskonali umiejętności zawodowe,
- przestrzega tajemnicy zawodowej,
- potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania,
- potrafi negocjować warunki porozumień,
- współpracuje w zespole.

Propozycje metod sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83 z 2007 r., poz. 562, z późn. zm.) ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne oraz zachowanie ucznia. W ramach przedmiotu podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej oceniane są osiągnięcia edukacyjne ucznia. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę. O wymaganiach edukacyjnych uczniowie powinni zostać przez nauczyciela poinformowani na początku roku szkolnego.

Ocena osiągnięć ucznia nie powinna ograniczać się jedynie do rozpoznawania stopnia opanowania wiadomości i umiejętności. Powinna ona uwzględniać także następujące kryteria:

- a) biegłość, z jaką uczeń wykonuje zadania (zadanie może być wykonane szybciej lub wolniej, przy pierwszej lub kolejnej próbie, bezbłędnie lub z błędem zauważonym i poprawionym przez ucznia);
- b) formę opracowania – estetyka opracowania, czytelne zapisywanie liczb;
- c) formę wypowiedzi – dobór argumentów, komunikatywność, używanie języka ekonomicznego;
- d) organizowanie pracy własnej przy wykonywaniu zadań;
- e) samokontrolę;
- f) wykorzystywanie komputera do wykonywania zadań;
- g) portfolio ucznia.

Wymienione powyżej kryteria powinny być podstawą zróżnicowania ocen pozytywnych.

W procesie oceniania osiągnięć ucznia należy posłużyć się procentowymi kryteriami wewnętrznego systemu oceniania. W procesie oceniania osiągnięć uczniów można także posługiwać się kryteriami opisowymi.

Proponuje się następujące sposoby sprawdzania osiągnięć ucznia z zakresu przedmiotu podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej:

1. prace pisemne (sprawdziany, kartkówki, testy),
2. odpowiedzi ustne,
3. ocena portfolio ucznia,
4. ocena wykonywanych ćwiczeń,
5. ocena prac domowych (ćwiczenia, notatki z obserwacji dokonanych przez ucznia, notatki z wycieczek edukacyjnych, notatki dotyczące bieżących wydarzeń gospodarczych),
6. ocena zadań praktycznych wykonywanych przez ucznia,
7. ocena zaangażowania ucznia w realizację projektu edukacyjnego,
8. ocena pracy na lekcji (wypowiedzi ustne, udział w dyskusji, obserwacja zaangażowania uczniów w czasie wykonywania zadań w grupie),
9. udział w konkursach przedmiotowych.

W związku z tym, że w procesie nauczania-uczenia się na przedmiocie podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej będą wykorzystywane wiadomości i umiejętności zdobyte przez uczniów w gimnazjum, wskazane jest przeprowadzenie badania diagnostycznego. Jako narzędzie pomiaru mogą być wykorzystane testy z zadaniami zamkniętymi. Przeprowadzenie takiego testu na początku procesu nauczania-uczenia się pozwoli wyodrębnić tych uczniów, z którymi konieczna będzie praca indywidualna, w celu dostosowania poziomu ich wiadomości i umiejętności do poziomu pozostałych uczniów.

4. Elementy dermatologii

Ogólne cele kształcenia i wychowania.

Cele ogólne

a) kształcenia:

- zdobycie podstawowych informacji na temat dermatologii i profilaktyki chorób skóry,
- rozbudzanie zainteresowań zawodowych,
- doskonalenie umiejętności poszukiwania, analizowania, oceniania i wykorzystywania informacji pochodzących z różnych źródeł,
- kształtowanie umiejętności tworzenia i przekazywania informacji,
- doskonalenie umiejętności rozumowania i argumentowania,
- rozumienie, czym zajmuje się dermatologia i jakie ma znaczenie praktyczne,
- kształtowanie umiejętności oceny wpływu stylu życia człowieka na stan skóry, włosów i paznokci.
- poznanie sposobów zapobiegania chorobom skóry,
- rozwijanie umiejętności oceny stanu skóry i włosów klienta.

b) wychowania:

- doskonalenie umiejętności współpracy w zespole,
- kształtowanie odpowiedzialnej i pełnej szacunku postawy wobec klienta,
- przestrzeganie zasad kultury i etyki,
- dbałość o poprawność i kulturę języka,
- doskonalenie umiejętności i kultury publicznego wypowiedzania się, dyskusowania,
- doskonalenie umiejętności dokonywania samooceny,
- kształtowanie umiejętności asertywnego krytykowania i przyjmowania krytyki,
- rozwijanie wrażliwości społecznej,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i poszanowanie zdrowia innych,
- promowanie zdrowego stylu życia,

Szczegółowe cele kształcenia i wychowania.

W wyniku procesu kształcenia na przedmiocie elementy dermatologii uczeń powinien umieć:

- 1- scharakteryzować budowę i fizjologię włosa:
 - wymienić i scharakteryzować rodzaje włosów na ciele człowieka,
 - określić funkcje biologiczne włosów,
 - wymienić elementy budowy włosa umiejscowionego w skórze,
 - opisać budowę wewnętrzną korzenia włosa,
 - opisać budowę wewnętrzną łodygi włosa,

określić właściwości fizyczne włosów: wytrzymałość mechaniczną, budowę kapilarną, higroskopijność,
opisać naturalny cykl wzrostu i wymiany włosów u człowieka,
analizować proces wzrostu włosa.

- 2- scharakteryzować budowę i fizjologię skóry:
podać cechy charakterystyczne skóry człowieka,
opisać budowę warstwową skóry,
określić funkcje biologiczne skóry,
wymienić przydatki skóry i podać ich funkcje,
analizować wpływ promieni UV na skórę,
wymienić i scharakteryzować typy cery,
przedstawić zasady pielęgnacji skóry,
podać przykłady substancji czynnych zawartych w kosmetykach oraz ich działanie na skórę.
- 3- określić wpływ żywienia na stan skóry i włosów:
wymienić podstawowe składniki odżywcze,
podać zasady racjonalnego odżywiania,
podać przykłady składników odżywczych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania skóry i włosów,
- 4- scharakteryzować wpływ czynników zewnętrznych na włosy:
wymienić czynniki mechaniczne, chemiczne, biologiczne wpływające na włosy,
podać rodzaje uszkodzeń włosów i sposoby zapobiegania im,
- 5- określić choroby skóry głowy i włosów:
klasyfikować choroby skóry,
wymienić patogeny powodujące choroby skóry i włosów oraz podać choroby przez nie wywoływane,
charakteryzować choroby skóry i włosów: bakteryjne, wirusowe, grzybice, choroby pasożytnicze,
scharakteryzować zaburzenia barwnikowe skóry, choroby związane z nieprawidłowym rogowaceniem i nieprawidłowym wydzielaniem łoju,
scharakteryzować choroby alergiczne i nowotworowe skóry,
oceniać niebezpieczeństwo różnych chorób skóry w aspekcie pracy fryzjera.
- 6- omówić metody pielęgnacji włosów i skóry głowy:
wymienić i scharakteryzować zabiegi pielęgnacyjne włosów i skóry głowy,
przedstawić zasady pielęgnacji włosów z problemami,

Treści kształcenia zgodne z podstawą programową kształcenia zawodowego.

1. Budowa i fizjologia skóry człowieka.
2. Funkcje biologiczne skóry.
3. Choroby zakaźne skóry: wirusowe, bakteryjne, grzybicze, pasożytnicze.
4. Choroby skóry związane z nieprawidłowym rogowaceniem naskórka.
5. Zaburzenia barwnikowe skóry.
6. Zaburzenia wydzielania gruczołów łojowych i potowych.
7. Choroby alergiczne skóry. Choroby nowotworowe skóry.
8. Uszkodzenia skóry.
9. Pielęgnacja skóry.
10. Budowa i fizjologia włosa, cykl włosowy.
11. Funkcje włosów.
12. Rodzaje włosów na ciele człowieka.
13. Typy włosów.
14. Choroby włosów i owłosionej skóry głowy.
15. Uszkodzenia włosów: naturalne, mechaniczne, termiczne i chemiczne.
16. Anomalie włosów: guzkowatość, włosy splątane, włosy obrączkowe, włosy skręcone.
17. Higiena i pielęgnacja włosów.

Sposoby osiągania celów kształcenia i wychowania.

Metody nauczania – celowo i systematycznie stosowany sposób pracy nauczyciela z uczniami, który umożliwia uczniom opanowanie wiedzy wraz z umiejętnością posługiwania się nią w praktyce, jak również rozwijanie zdolności i zainteresowań poznawczych uczniów.

Dobór metod nauczania zależy od:

- wieku uczniów;
- treści nauczania;
- celów i zadań pracy dydaktyczno-wychowawczej;
- organizacji i środków, których zamierza użyć nauczyciel.

Metody spełniają następujące funkcje:

- służą zapoznaniu uczniów z nowym materiałem;
- zapewniają utrwalenie zdobytej wiedzy;
- umożliwiają kontrolę i ocenę stopnia opanowania wiedzy i umiejętności przez uczniów.

Przedmiot zawodowy elementy dermatologii wymaga stosowania różnych metod prowadzenia zajęć dydaktycznych, dzięki którym zostaną w pełni osiągnięte efekty kształcenia, które są niezbędne do wykonywania prac zawodowych.

Zalecane metody służące realizacji programu to przede wszystkim:

- Metody oparte na słowie:
 - wykład; wykład ilustrowany,
 - opowiadanie;
 - pogadanka;
 - opis;
 - dyskusja;
 - praca z książką, materiałem źródłowym.
- Metody oparte na obserwacji np.:
 - pokaz;
- Metody oparte na praktycznej działalności uczniów,
- Metody aktywizujące np.:
 - burza mózgów;
 - metaplan
 - mapa mentalna

Formy pracy :

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form pracy na lekcji: indywidualnej lub grupowej (w parach, zespołach, z całą klasą).

Środki dydaktyczne:

- podręcznik,
- literatura dodatkowa,
- karty pracy dla uczniów,
- prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne,
- plansze dydaktyczne,
- model przestrzenny budowy skóry,
- sprawdziany, testy

Opis założonych osiągnięć ucznia.

W wyniku realizacji przedmiotu elementy dermatologii Uczeń:

PKZ(AU.k) 4) rozpoznaje rodzaje włosów ludzkich oraz określa ich właściwości;

- wymienia i charakteryzuje rodzaje włosów na ciele człowieka,
- określa funkcje biologiczne włosów,
- określa właściwości chemiczne i fizyczne włosów: wytrzymałość mechaniczną, chemiczną i biologiczną; budowę kapilarną, higroskopijność;
- wymienia i charakteryzuje typy włosów ludzkich.

PKZ(AU.k) 5) charakteryzuje budowę i fizjologię włosów;

- wymienia elementy budowy włosa umiejscowionego w skórze,
- opisuje budowę wewnętrzną korzenia włosa,
- opisuje budowę wewnętrzną łodygi włosa,
- opisuje naturalny cykl wzrostu i wymiany włosów u człowieka,
- analizuje proces wzrostu włosa,
- ocenia wpływ diety na stan włosów,
- podaje przykłady składników odżywczych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania skóry i włosów.

PKZ(AU.k) 6) rozpoznaje uszkodzenia włosów;

- wymienia czynniki mechaniczne, chemiczne, biologiczne wpływające na włosy,
- podaje rodzaje uszkodzeń włosów i sposoby zapobiegania im,
- wymienia i charakteryzuje anomalie w budowie włosów,
- wymienia i charakteryzuje zabiegi pielęgnacyjne włosów i skóry głowy,
- przedstawić zasady pielęgnacji włosów z problemami.

PKZ(AU.k) 7) charakteryzuje budowę i funkcje skóry;

- charakteryzuje skórę człowieka jako narząd,
- podaje cechy charakterystyczne skóry człowieka,
- opisuje budowę warstwową skóry,
- określa funkcje biologiczne skóry,
- wymienia przydatki skóry i podać ich funkcje,
- analizuje wpływ promieni UV na skórę,
- wymienia i scharakteryzować typy cery,
- przedstawia zasady pielęgnacji skóry,
- podaje przykłady substancji czynnych zawartych w kosmetykach oraz ich działanie na skórę.

PKZ(AU.k) 8) rozróżnia zmiany chorobowe na skórze głowy;

- klasyfikuje choroby skóry,
- wymienia patogeny powodujące choroby skóry i włosów oraz podaje choroby przez nie wywoływane,
- charakteryzuje choroby skóry głowy i włosów: bakteryjne, wirusowe, grzybicze, pasożytnicze
- charakteryzuje zaburzenia barwnikowe skóry, choroby związane z nieprawidłowym rogowaceniem i nieprawidłowym wydzielaniem łoju,
- charakteryzuje choroby alergiczne i nowotworowe skóry,
- ocenia niebezpieczeństwo różnych chorób skóry w aspekcie pracy fryzjera.

PKZ(AU.k) 13) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

- korzysta z zasobów internetowych oraz przygotowuje referaty, notatki;
- przygotowuje i przedstawia prezentacje multimedialne na zadany temat.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia.

Codziennym elementem pracy nauczyciela jest badanie kompetencji ucznia, czyli ocenianie jego umiejętności i zdolności. Jest to proces istotny dla uczniów i ich rodziców. Jako część procesu dydaktycznego powinien służyć motywowaniu do uczenia się, wdrażaniu uczniów do systematycznej pracy, samokontroli i samooceny, wspieraniu szkolnej kariery uczniów.

W toku nauczania przedmiotu elementy dermatologii należy stosować następujące kryteria wymagań na poszczególne oceny:

Ocena niedostateczna – otrzymuje ją uczeń, który nie może się wykazać opanowaniem wiedzy podstawowej z danego działu tematycznego. Często nie rozumie poleceń, a naprowadzany przez nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej nawet wiedzy.

Uczeń:

- nie przejawia zainteresowania przedmiotem,
- okazuje niechęć do nauki,
- nie podejmuje pracy na lekcjach oraz nie wykonuje prac domowych
- nie zdobył minimalnego wymaganego zasobu wiedzy teoretycznej i praktycznej.

Ocena dopuszczająca – otrzymuje ją uczeń, który ma duże braki w wiedzy. Na lekcjach najczęściej przyjmuje bierną postawę, niechętnie współpracuje z nauczycielem. Dzięki odpowiedniej motywacji ze strony nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia.

Uczeń:

- jest niesystematyczny i okazuje niechęć do nauki,
- niestarannie wykonuje ćwiczenia na lekcjach oraz prace domowe,
- wymaga motywacji i pomocy ze strony nauczyciela podczas prac na lekcji,
- uzyskał minimalny wymagany zasób wiedzy teoretycznej i praktycznej.

Ocena dostateczna – otrzymuje ją uczeń, który opanował podstawowe wiadomości i umiejętności. Jest to jednak za mało, by zagadnienia omawiane na zajęciach łączyć w ciągi logiczne. Przy pomocy nauczyciela jest on w stanie zrozumieć wymagane zagadnienia. Odpowiednio zmotywowany chętnie podejmuje próby wykonywania zadań. Bez odpowiedniej motywacji ze strony nauczyciela przejawia niewielką aktywność na lekcjach.

Uczeń:

- nie przejawia dużego zainteresowania przedmiotem, chociaż stara się prawidłowo wykonywać polecenia i zadania nauczyciela,
- spełnia wymagania podstawowe niewykraczające poza podstawę programową z przedmiotu,
- spełnia wymagania podstawowe często powtarzające się w programie nauczania dające się wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- wykonuje ćwiczenia na lekcjach i prace domowe, które odznaczają się małą samodzielnością i niestarannością,
- wykazuje małą aktywność na lekcji,
- uzyskał podstawowy wymagany zasób wiedzy teoretycznej i praktycznej:

Ocena dobra – otrzymuje ją uczeń, którego braki w wiedzy są niewielkie. Odpowiednio zainspirowany przez nauczyciela potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o dużym stopniu trudności. Dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe. Wykazuje się aktywnością na lekcjach.

Uczeń:

- spełnia wymagania rozszerzające, wykraczające poza podstawę programową, użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,

- potrafi określać związki przyczynowo-skutkowe,
- wykazuje dużą aktywność na lekcji,
- wykonane ćwiczenia na lekcjach i prace domowe odznaczają się samodzielnością i starannością,
- uzyskał wykraczający poza podstawowy wymagany zasób wiedzy teoretycznej i praktycznej,
- uczestniczy w konkursach przedmiotowych

Ocena bardzo dobra – otrzymuje ją uczeń, który niemal w pełni opanował materiał zawarty w programie nauczania. Samodzielnie interpretuje zagadnienia i procesy. Przy rozwiązywaniu problemów zawodowych korzysta z różnych źródeł informacji oraz z wiedzy o charakterze interdyscyplinarnym. Jest bardzo aktywny na lekcjach.

Uczeń:

- spełnia wymagania dopełniające na tym etapie nauczania przedmiotu,
- korzysta z dodatkowych źródeł wiedzy,
- samodzielnie interpretuje problemy i procesy biologiczne,
- wykazuje bardzo dużą aktywność na lekcji,
- wykonane ćwiczenia na lekcjach, odznacza się samodzielnością i starannością,
- prace domowe są przygotowane z wykorzystaniem dodatkowych źródeł wykraczających poza materiał z podręcznika,
- uczestniczy w konkursach szkolnych z przedmiotu,
- uzyskał wymagany dopełniający zasób wiedzy teoretycznej i praktycznej:

Ocena celująca

Ocena celująca – otrzymuje ją uczeń, który w zakresie posiadanej wiedzy wyczerpuje w pełni założenia podstawy programowej. Potrafi samodzielnie (bez pomocy nauczyciela) i twórczo rozwijać własne zainteresowania i uzdolnienia. Wiedzę swoją czerpie z różnych źródeł informacji, jest bardzo aktywny na lekcjach i chętnie wykonuje prace dodatkowe.

Uczeń:

- spełnia wymagania dopełniające na tym etapie nauczania przedmiotu,
- posiada dodatkową wiedzę z bardzo różnych źródeł informacji,
- samodzielnie rozwiązuje przedstawiane na lekcjach problemy,
- wykazuje bardzo dużą aktywność na lekcji i niezwykle zainteresowanie przedmiotem,
- chętnie wykonuje zadania dodatkowe o wysokim stopniu trudności,
- wykonane ćwiczenia na lekcjach odznaczają się samodzielnością, pomysłowością i starannością,
- prace domowe są przygotowane z wykorzystaniem dodatkowych źródeł wykraczających poza materiał z podręcznika,
- zdobywa co najmniej wyróżnienia w konkursach międzyszkolnych z przedmiotu,
- uzyskał wymagany zasób wiedzy teoretycznej i praktycznej:

Ocena uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi :

Szczególną uwagę należy zwrócić na ocenianie uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymogi i kryteria oceniania powinny uwzględniać potrzeby i możliwości ucznia oraz zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej. W związku z tym każdy uczeń z dysfunkcją powinien być traktowany indywidualnie.

Ogólne kryteria oceniania uczniów z SPE:

- przy ocenianiu osób ze wszystkimi dysfunkcjami należy oceniać sukcesy, a nie porażki, co działa motywująco do dalszej pracy,
- ocenianie powinno pełnić funkcję motywacyjną, wspierającą oraz informacyjną,
- oceniany powinien być wkład i wysiłek włożony w wykonane zadanie na lekcji czy podczas prac domowych, a nie uzyskany efekt,
- powinna być szczególnie zauważana i oceniana aktywność uczniów z SPE na lekcji czy podczas wykonywania zadań dodatkowych,
- nieprawidłowe odpowiedzi nie powinny być krytykowane i oceniane negatywnie,
- należy dostrzegać i pozytywnie oceniać wszystkie prawidłowe odpowiedzi ucznia,
- w przypadku uczniów z dysleksją, dysortografią, dysgrafią powinno się stosować odpowiedzi ustne dotyczące krótszych partii materiału z wydłużeniem czasu na przypomnienie, wydobywanie z pamięci nazw, pojęć, terminów,
- sprawdziany pisemne dla uczniów z dysleksją powinny zawierać testy wyboru, zadania niedokończone, teksty z luką,
- polecenia powinny być podawane w prostszej formie, należy unikać pytań problemowych i przekrojowych,
- w przypadku ucznia nieprzeciętnie zdolnego należy oceniać go zawsze zgodnie z podstawą programową, a ponadto uwzględnić wiadomości rozszerzone.

Metody sprawdzania osiągnięć ucznia

Aby proces dydaktyczny przebiegał właściwie, konieczna jest ewaluacja osiągnięć ucznia. Kontrola i ocenianie są ważne dla nauczyciela, ucznia, rodziców oraz szkoły. Dla ucznia kontrola efektów jego pracy jest informacją o zdobytych wiadomościach i umiejętnościach, natomiast dla nauczyciela stanowi informację o efektywności jego pracy. Ocena ucznia powinna wspierać go w jego działaniach oraz stanowić motywację do dalszej pracy. Każda ocena powinna uwzględniać również możliwości konkretnego ucznia – jego predyspozycje psychomotoryczne, emocjonalne oraz intelektualne.

Celem sprawdzania i oceniania uczniów jest:

- a) wspieranie rozwoju
 - stymulowanie i motywowanie uczniów do uczenia się;
 - stworzenie szans na osiągnięcie sukcesu edukacyjnego;
 - pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju;
 - indywidualizowanie wymagań w zależności od możliwości intelektualnych i predyspozycji rozwojowych;
 - informowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych;
- b) prognozowanie
 - zdobywanie informacji o efektywności pracy ucznia;
 - odkrywanie potencjalnych umiejętności ucznia;
- c) diagnozowanie
 - diagnozowanie potrzeb edukacyjnych uczniów;
 - określenie stopnia osiągnięcia wymagań programowych;
 - dostarczenie rodzicom i opiekunom uczniów oraz nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów;
- d) ewaluacja pracy nauczyciela
 - umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy edukacyjnej.

Do metod oceny osiągnięć ucznia należą:

- systematyczne odpytywanie uczniów nie tylko w części wstępnej lekcji, ale na każdym jej etapie,
- obserwacja aktywności uczniów w czasie lekcji (podczas dyskusji, przeprowadzania i omawiania ćwiczeń),
- sprawdzanie i ocena ćwiczeń i zadań wykonywanych na lekcji i w domu,
- systematyczne ocenianie zeszytów przedmiotowych,
- kontrola prac (referatów, prezentacji),
- ocena udziału w pracach grupowych (przygotowywanie prezentacji, plakatów, ulotek),
- kartkówki, sprawdziany w formie testu (po zakończeniu działu lub na koniec semestru lub roku szkolnego),
- udział w konkursach przedmiotowych,
- ocena zmian w zachowaniu ucznia (prezentowanych postaw, poglądów i działań).

Ocena semestralna i roczna nie powinna być średnią arytmetyczną uzyskanych przez ucznia ocen cząstkowych, natomiast zawsze powinno się dostrzegać przyrost wiedzy i umiejętności ucznia w odniesieniu do jego indywidualnych możliwości.

Podręcznik:

Zuzanna Sumirska „Bezpieczeństwo i higiena pracy w zawodzie fryzjer” wyd. SUZI Warszawa 2010

LITERATURA POMOCNICZA :

„Fryzjerstwo wraz z poradami kosmetycznymi, ABC dobrego fryzjera.” Wyd. REA s, j., Warszawa 2000 ,

Teresa Kulikowska-Jakubik, Małgorzata Richter „Podstawy fryzjerstwa” WSiP Warszawa 2014,
Zuzanna Sumirska „Nowoczesne fryzjerstwo” wyd.SUZI Warszawa 2003

5. Chemia fryzjerska

Celem nauczania przedmiotu jest ukształtowanie umiejętności uczniów w zakresie rozpoznawania i stosowania preparatów fryzjerskich oraz badania oddziaływania tych preparatów na włosy i na organizm człowieka.

1. Szczegółowe cele kształcenia i wychowania

W wyniku procesu kształcenia uczeń powinien:

- opisać budowę chemiczną i właściwości włosa,
- scharakteryzować eumelaninę i feomelaninę,
- wyjaśnić pojęcia: wchłanianie, higroskopijność, kapilarność; złe przewodnictwo elektryczne, elastyczność,
- scharakteryzować roztwór rzeczywisty, zawiesinę i roztwór koloidalny w tym emulsje, żel, aerozole, piany
- wymienić przykłady roztworów i zawiesin, emulsji, pian, żeli, aerozoli.
- scharakteryzować substancje pochodzenia naturalnego i określić ich wpływ na włosy, (woda, węglowodory, alkohole, kwasy karboksylowe, witaminy, tłuszcze, zioła)
- scharakteryzować twardość węglanową i niewęglanową wody , ich działanie na włosy i sposoby usuwania
- omówi pojęcie napięcia powierzchniowego wody i sposoby ich usuwania m.in. za pomocą SPC
- określać wpływ substancji chemicznych i naturalnych na włosy podczas procesu mycia włosów,
- scharakteryzować środki stosowane do codziennej pielęgnacji włosów i ciała,
- scharakteryzować preparaty kosmetyczne zawierające witaminy,
- wyjaśnić działanie roztworów nadtlenu wodoru o różnym stężeniu na włosy i skórę,
- znać zasady bezpiecznego posługiwania się i przechowywania roztworów nadtlenu wodoru
- nabyć umiejętności wykonywania zadań rachunkowych dotyczących rozcieńczania i mieszania roztworów nadtlenu wodoru
- określić działanie słabych i mocnych kwasów i zasad na włosy,
- wymienić preparaty fryzjerskie zawierające zasady i kwasy oraz określić ich przeznaczenie
- omówi właściwości zasady amonowej oraz działanie roztworów „amoniaku” na włosy i skórę
- wyjaśnić pojęcia: neutralizacja, pH i pOH, skala i wskaźniki pH, kwasowość i zasadowość preparatów fryzjerskich, bufory.
- wymienić przykłady preparatów fryzjerskich zawierających sole i omówi ich zastosowanie
- scharakteryzować preparaty do ondulacji wodnej na mokro i stylizacji włosów.
- omówić działanie środki do stylizacji i utrwalania fryzur na różnego rodzaju włosach.
- scharakteryzować rodzaje i właściwości farb do włosów; wymieni główne składniki i omówi ich działanie na strukturę włosów
- scharakteryzować środki do utleniania i odbarwiania włosów (m.in. dekoloryzatory i odświeżacze)

- wyjaśnić działanie farb utleniających, płukanek, metalicznych i naturalnych barwników roślinnych na strukturę włosa
- wyjaśnić mechanizm utleniania barwnika we włosie
- określić rodzaje i właściwości środków do trwałej ondulacji alkalicznej i kwasowej,
- wymieni skład utrwalaczy i neutralizatorów do trwałej ondulacji alkalicznej i kwasowej
- omówi mechanizm trwałej ondulacji
- scharakteryzować preparaty do prostowania wodnego i chemicznego włosów
- omówić mechanizm prostowania włosów
- omówić rodzaje uszkodzeń włosa i ich przyczyny.
- wymienić rodzaje zabiegów pielęgnacyjnych
- scharakteryzuje rodzaje preparatów pielęgnacyjnych nawilżających, wysuszających i odżywczych do regeneracji i relaksacji włosów.
- dobrać preparat do pielęgnacji, kondycjonowania, regeneracji i relaksacji włosów.

2. Treści kształcenia zgodne z podstawą kształcenia zawodowego

Budowa chemiczna i własności włosa.

Budowa chemiczna włosa w przekroju podłużnym; skład pierwiastkowy, aminokwasy, proteina, keratyna kierunkowa i niekierunkowa, spirala α . Rodzaje mostków w keratynie. Pojęcie reakcji chemicznej i katalizatora. Eumelanina i feomelanina. Wchłanianie, higroskopijność, kapilarność; złe przewodnictwo elektryczne, elastyczność.

Ogólna charakterystyka preparatów fryzjerskich stosowanych w zabiegach fryzjerskich.

Podział preparatów i zabiegów fryzjerskich. Formy występowania preparatów fryzjerskich. Charakterystyka roztworów koloidalnych (żeli, pian,) ,roztworów i zawiesin. Emulsje. Piany. Żele.

Woda i jej zastosowanie w fryzjerstwie.

Budowa chemiczna i właściwości wody. Substancje wywołujące węglanową i niewęglanową twardość wody. Usuwanie twardości wody. Napięcie powierzchniowe wody. SPC – budowa i działanie. Mydła i szampony – podstawowe własności, działanie. Dobór szamponu do rodzaju włosów.

Preparaty do ondulacji wodnej na mokro i stylizacji włosów.

Charakterystyka (działanie, forma występowania, najważniejsze składniki chemiczne) preparatów do ondulacji wodnej na mokro i stylizacji włosów. Środki do stylizacji i utrwalania włosów. (lakiery; gumy Mechanizm ondulacji wodnej na mokro i na sucho. (mechanizm prostowania wodnego i ondulowania wodnego).

Preparaty pomocnicze do zabiegów fryzjerskich. .

Właściwości fizyczne i chemiczne nadtlenku wodoru Katalizatory. Inhibitory. Roztwory nadtlenku wodoru i ich zastosowanie w fryzjerstwie. Rozcieńczanie nadtlenku wodoru. Przechowywanie nadtlenku wodoru.

Zasady, kwasy, sole w preparatach fryzjerskich. Pojęcie pH. Skala i wskaźniki pH. Kwasowość i zasadowość preparatów fryzjerskich. Bufory.

Amoniak – skład, właściwości i działanie na włosy skórę.

Substancje naturalne (alkohole, kwasy karboksylowe, witaminy, zioła, silikony, ceramidy, węglowodory, woski, jedwab) w preparatach fryzjerskich.

Preparaty do rozjaśniania i koloryzacji włosów

Rodzaje koloryzacji i środków barwiących: biała henna, naturalne barwniki roślinne, farby metaliczne i oksydacyjne, płukanki powierzchniowe, koloryzujące i tonujące. Rodzaje, skład i właściwości farb stosowanych we fryzjerstwie. Dekoloryzatory. Mechanizm utleniania barwnika we włosie.

Preparaty do ondulacji trwałe

Skład i działanie na włosy preparatów do trwałej ondulacji kwaśnej i alkalicznej. . Działanie na włosy utrwalaczy i neutralizatorów. Skład, działanie i właściwości utrwalaczy i neutralizatorów. Mechanizm trwałej ondulacji.

Preparaty do prostowania chemicznego włosów

Charakterystyka preparatów i mechanizm chemicznego prostowania włosów.

Uszkodzenia włosa i zabiegi pielęgnacyjne

Rodzaje uszkodzeń włosa i ich przyczyny. Rodzaje zabiegów pielęgnacyjnych. Skład i działanie preparatów nawilżających, wysuszających i odżywczych do regeneracji i relaksacji włosów. Dobór preparatów do pielęgnacji włosów.

3. Sposoby osiągnięcia założonych efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, zalecane metody dydaktyczne, formy organizacyjne,

W procesie nauczania będą stosowane i podające, i aktywizujące metody nauczania, takie jak: wykład, pogadanka dydaktyczna, dyskusja, burza mózgów, metoda przypadku a także odwoływanie się do doświadczeń uczniów w życiu codziennym i w salonie fryzjerskim. Metody te uzupełnione zostaną poprzez analizę zdjęć, prezentacji multimedialnych i filmów dydaktycznych.

Istotnym elementem osiągnięcia założonych efektów kształcenia będą pokazy i doświadczenia uczniowskie wykonywane w pracowni fryzjerskiej, wyposażonej w preparaty i substancje do pielęgnacji włosów, próbki włosów, katalogi i filmy dydaktyczne. Uczniowie powinni mieć możliwość rozpoznawania i badania preparatów oraz obserwowania i analizowania procesu oddziaływania na włosy stosowanych środków. Wiedza o preparatach fryzjerskich pozwoli uniknąć popełniania błędów podczas wykonywania zabiegów fryzjerskich.

W trakcie realizacji programu nauczania uczniowie będą również systematycznie wdrażani do samokształcenia oraz korzystanie z różnych źródeł informacji, jak: podręczniki, karty pracy, poradniki, katalogi, ulotki, instrukcje i pozatekstowe źródła informacji.

Optymalizacja procesu kształcenia zostanie także osiągnięta poprzez stosowanie zróżnicowanych metod i form pracy (w grupach, parach, z całym zespołem uczniów), które pozwalają na wykorzystanie indywidualnego potencjału uczniów.

4. Opis założonych osiągnięć ucznia:

Uczeń:

- charakteryzuje budowę chemiczną włosów PKZ(AU.k.5)
- określa właściwości włosów PKZ(AU.k.4)
- charakteryzuje uszkodzenia włosów; PKZ(AU.k.6)
- określa wpływ preparatów pielęgnacyjnych na włosy i skórę głowy; (AU.21,1.4)
- dobiera preparaty do pielęgnacji włosów i skóry głowy; (AU.21,1.5)
- dobiera preparaty do pielęgnacji włosów po chemicznych zabiegach fryzjerskich (AU.21, 2.15)
- charakteryzuje preparaty stosowane do zabiegów fryzjerskich; PKZ(AU.k.9)
- rozpoznaje preparaty do wykonywania zabiegów fryzjerskich; PKZ(AU.k.11)
- określa etapy ondulowania i prostowania chemicznego włosów (AU.21,2.10)
- dobiera preparaty fryzjerskie do wykonywania zabiegów ondulowania i prostowania wodnego oraz chemicznego (AU.21,2.12)
- określa wpływ zabiegów rozjaśniania i koloryzacji włosów na strukturę i wygląd włosów (AU.21,3.2)
- dobiera preparaty fryzjerskie do rozjaśniania i koloryzacji włosów; (AU.21,3.3)

5. Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę.

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów powinno odbywać się systematycznie, na podstawie wymagań edukacyjnych przedstawionych na początku każdego roku szkolnego.

Sprawdzanie osiągnięć uczniów proponuje się przeprowadzać za pomocą następujących metod:

- odpowiedzi ustne,
- sprawdziany pisemne.
- testy wiadomości i umiejętności,
- kontrola zeszytów z odrabianymi zadaniami domowymi lub wypełnianymi kartami pracy.
- obserwacja czynności uczniów w czasie ćwiczeń.
- wykonywanie projektów
- ocena pracy na lekcji (wypowiedzi ustne, udział w dyskusji, obserwacja zaangażowania uczniów w czasie wykonywania zadań w grupie)

Obserwując czynności ucznia będzie zwracana uwaga na:

- przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy podczas ćwiczeń,
- kolejność wykonywania czynności,
- efekt końcowy ćwiczenia,
- samodzielne wyciąganie wniosków z wykonanego zadania.

Oceniając wypowiedzi uczniów będzie brana pod uwagę:

- merytoryczną jakość wypowiedzi,
- operowanie nabytą wiedzą,
- posługiwanie się terminologią zawodową.

W procesie oceniania osiągnięć ucznia nauczyciel będzie posługiwał się procentowymi kryteriami wewnątrzszkolnego systemu oceniania i obowiązującą (sześciostopniową) skalą ocen.

Podręcznik: Zuzanna Sumirska „Nowoczesne fryzjerstwo” wyd. SUZI Warszawa 2010

LITERATURA POMOCNICZA :

„Fryzjerstwo wraz z poradami kosmetycznymi.” Wyd. REA s, j., Warszawa 2000

„ABC dobrego fryzjera wraz z poradami kosmetycznymi– podręcznik do nauki zawodu ” Wyd.REA s.j Warszawa 2000.

Zuzanna Sumirska „Nowoczesne fryzjerstwo” wyd.SUZI Warszawa 2003

6. Technologia fryzjerska

Szczegółowe cele kształcenia

W wyniku procesu kształcenia uczeń/słuchacz powinien umieć:

- zorganizować stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii,
- określić prawidłową postawę fryzjera przy pracy,
- scharakteryzować narzędzia, potrzeby i aparaty fryzjerskie, omówić sposoby ich konserwacji i przechowywania,
- zaplanować ułożenie narzędzi i przyborów na stanowisku pracy w zależności od wykonywanej usługi,
- zdefiniować podstawowe pojęcia technologiczne,
- przeprowadzić rozpoznanie typu i stanu włosów – diagnoza,
- przeprowadzić wywiad z klientem konsultacja,
- scharakteryzować metody i środki stosowane do pielęgnacji różnych rodzajów włosów,
- dobrać i wykonać zabiegi pielęgnacyjne,
- wykonać masaż owłosionej skóry głowy,
- określić kolejność czynności wykonywanych w czasie mycia głowy,
- scharakteryzować metody i środki stosowane w procesie mycia głowy,
- umyć włosy i oczyścić skórę głowy,
- rozróżnić rodzaje ondulacji wodnej,
- sporządzić plan wykonywania różnych rodzajów ondulacji wodnej,
- dobrać techniki wykonywania ondulacji wodnej do określonej fryzury,
- określić techniki i metody strzyżenia oraz dobrać narzędzia do strzyżenia,
- sporządzić plan wykonania konkretnej fryzury,
- wykonać strzyżenie damskie i męskie włosów krótkich i półdługich zgodnie z aktualną modą,
- opisać rodzaje trwałej ondulacji,
- wymienić przeciwwskazania do wykonania zabiegu trwałej ondulacji,

- zanalizować działanie płynu do trwałej ondulacji na włosy i skórę głowy,
- sporządzić plan wykonania ondulacji trwałej chemicznej,
- opisać przebieg wykonywania zabiegu prostowania włosów i wymienić przeciwwskazania do zabiegu,
- sporządzić etap i plan wykonania zabiegu rozjaśniania włosów,
- wyjaśnić procesy zachodzące podczas rozjaśniania włosów,
- scharakteryzować metody, środki i aparaturę stosowaną w procesie farbowania włosów,
- wykonać farbowanie włosów dostępnymi metodami zgodnie z aktualną modą,
- scharakteryzować środki i aparaturę do utleniania i odbarwiania włosów,
- sporządzić plan rozjaśniania i dekoloryzacji włosów,
- zastosować różne techniki dekoloryzacji włosów.

MATERIAŁ NAUCZANIA

Dział 1. Stanowisko pracy

Narzędzia zasadnicze (podstawowe) i pomocnicze. Przybory. Suszarki stojące, ręczne. Nawilżacze. Bielizna fryzjerska. Organizacja stanowiska pracy. Postawa fryzjera podczas pracy.

Dział 2. Podstawowe pojęcia technologiczne

Czynność, zabieg, metoda, technika.

Dział 3. Pielęgnacja włosów

Diagnoza stanu włosów i skóry głowy. Mycie włosów i skóry głowy. Środki do pielęgnacji włosów. Wykonywanie masażu skóry głowy. Rodzaje masażu skóry głowy. Ochrona, regeneracja, kondycjonowanie włosów.

Dział 4. Ondulacja wodna

Definicja ondulacji wodnej. Metody, techniki. Rodzaje ondulacji wodnej. Przybory i środki do ondulacji wodnej. Ondulacja żelazkowa.

Dział 5. Strzyżenie włosów

Czynności wstępne. Rodzaje strzyżeń. Narzędzia fryzjerskie i prawidłowy ich dobór. Techniki, sposoby i metody strzyżenia. Strzyżenie męskie. Strzyżenie damskie do określonej linii uczesania. Dobranie rodzaju strzyżenia.

Dział 6. Ondulacja trwała chemiczna

Historia ondulacji trwałej. Definicja ondulacji trwałej. Rodzaje ondulacji chemicznej. Techniki wykonywania ondulacji. Przeciwwskazania do wykonywania zabiegu. Działania płynu do trwałej ondulacji na włosy i skórę głowy. Mycie i strzyżenie. Neutralizacja włosów. Błędy przy wykonywaniu trwałej ondulacji i sposoby ich korygowania.

Dział 7. Rozjaśnianie włosów

Pojaśnianie, podkład rozjaśniający. Wytrawianie włosów i rodzaje włosów. Farbowanie rozjaśniające. Zabieg silnego rozjaśniania. Techniki i rodzaje rozjaśniania włosów. Tonowanie włosów. Przeciwwskazania do wykonania zabiegu rozjaśniającego.

Dział 8. Barwienie włosów – koloryzacja

Rodzaje farbowań włosów. Procesy zachodzące we włosie w czasie farbowania. Rodzaje farb do włosów. Przeciwwskazania do farbowania. Przygotowanie włosów do farbowania. Przygotowanie farby. Nakładanie farby. Czas i kontrola farbowania. Mycie i neutralizacja włosów po farbowaniu. Farbowanie całego porostu i odrostów. Farbowanie włosów siwych i szpakowatych. Pasemka, balejaż. Farbowanie rozjaśniające. Farbowanie włosów płukankami. Tonowanie koloru. Błędy przy wykonywaniu farbowania i koloryzowania włosów.

Dział 9. Układanie włosów

Czesanie włosów na mokro i na sucho. Czesanie fryzury dziennej, wieczornej i awangardowej. Ozdobny i akcesoria do dekorowania włosów. Prostowanie i karbowanie włosów.

Środki dydaktyczne

- Narzędzia i przybory fryzjerskie.
- Aparaty fryzjerskie.
- Bielizna fryzjerska.
- Środki do pielęgnacji włosów.
- Opakowania farb różnych producentów.
- Palety farb.
- Opakowania płynów do trwałej ondulacji.
- Próbki włosów.
- Główki ćwiczeniowe.
- Katalogi fryzur.
- Filmy instruktażowe.

Uwagi o realizacji

Program nauczania przedmiotu Technologia fryzjerstwa zawiera wiedzę o zasadniczym znaczeniu kształcenia w zawodzie fryzjer. Najistotniejsze działy tematyczne ujęte w programie dotyczą: organizowania stanowiska pracy fryzjera oraz wykonywania zabiegów fryzjerskich zgodnie z ustalonym planem.

Cele realizacji programu jest kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie:

- organizacja stanowiska pracy fryzjera,
- pielęgnacji włosów i regeneracji włosów,
- stosowanie różnych metod strzyżenia włosów,
- wykonywania różnych rodzajów ondulacji na włosach,
- sporządzania planu wykonywania zabiegów fryzjerskich,
- przeprowadzania zabiegów rozjaśniania i farbowania włosów.

Program stanowi powiązaną ze sobą logiczną całość, a zaproponowane ćwiczenia nauczyciel może wykorzystać podczas zajęć.

W procesie nauczania przedmioty należy odwoływać się do wiedzy nabytej przez uczniów na lekcjach higieny i materiałów fryzjerskich.

Nauczyciel prowadzący zajęcia powinien opracować szczegółowy program nauczania, zgodny z potrzebami i możliwościami realizacji w warunkach szkoły, poszerzony o nowe trendy pojawiające się w fryzjerstwie.

W procesie kształcenia zaleca się stosowanie aktywizujących metod nauczania oraz pokazów i ćwiczeń praktycznych.

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni wyposażonej w nowoczesne środki dydaktyczne w warunkach umożliwiających prowadzenie ćwiczeń grupowych i indywidualnych. W czasie prowadzenia zajęć należy zwracać uwagę na przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów sanitarnych obowiązujących w czasie wykonywania zabiegów fryzjerskich.

Proponuje się następujący podział godzin na realizację poszczególnych działów programu nauczania:

Lp.	Działy tematyczne	Liczba godzin
1.	Stanowisko pracy	3
2.	Podstawowe pojęcia technologiczne	1
3.	Pielęgnacja włosów	8
4.	Ondulacja wodna	10
5.	Strzyżenie włosów	22
6.	Ondulacja trwała chemiczna	20
7.	Rozjaśnianie włosów	20
8.	Barwienie włosów – koloryzacja	20
9.	Układanie włosów	4
Razem		108

Do dyspozycji nauczyciela – 4 godziny

Metody sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów powinno odbywać się systematycznie na podstawie kryteriów oceniania przedstawionych na początku zajęć. Systematyczna kontrola informuje nauczyciela o postępach ucznia w nauce i pozwala ustalić sposoby usprawnienia procesu nauczania.

W przedmiocie technologia proponuje się następujące metody sprawdzania osiągnięć uczniów:

- sprawdziany ustne,
- sprawdziany pisemne,
- testy wiadomości i umiejętności,
- obserwację czynności ucznia podczas ćwiczeń.

Oceniając wypowiedzi ustne uczniów należy zwracać uwagę na operowanie nabytą wiedzą, jakością wypowiedzi, posługiwanie się terminologią zawodową. Sprawdziany pisemne w postaci krótkich prac klasowych mogą być uzupełniane pracami domowymi na temat nowych propozycji technologicznych w fryzjerstwie.

Obserwując czynności ucznia w czasie ćwiczeń należy zwracać uwagę na:

- organizację stanowiska pracy,

- sporządzenie planów zabiegów fryzjerskich,
- dobór właściwych preparatów do zabiegów,
- prawidłowe wykonanie zabiegów,
- przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Ocenianie osiągnięć uczniów powinno być dokonywane zgodnie z obowiązującą skalą ocen.

Literatura

- Marek Z.: Fryzjerstwo. WSiP, Warszawa 1999
 - Praca zbiorowa: Fryzjerstwo wraz z poradami kosmetycznymi. Wydawnictwo REA s. j., Warszawa 2000
 - Zuzanna Sumirska Nowoczesne fryzjerstwo. Techniki strzyżenia, farbowania i modelowania włosów, Warszawa 2003
 - Sumirska Z.: Bezpieczeństwo higiena pracy w zawodzie fryzjer.
 - Podręcznik dla zasadniczych szkół zawodowych P.P.H.U. „SUZI”, Warszawa 2002
- Czasopisma: Świat fryzjerstwa, Laurent – fryzury

7. Stylizacja fryzur

Szczegółowe cele kształcenia

W wyniku procesu kształcenia uczeń/słuchacz powinien umieć:

- wykazać związek fryzjerstwa z pokrewnymi dziedzinami działalności usługowej,
- scharakteryzować popularne style fryzur w minionych epokach,
- określić propozycje sylwetek ludzkich,
- rozróżnić typy budowy głowy i twarzy,
- naszkicować ludzką głowę,
- rozpoznać kształty twarzy,
- rozpoznać deformacje twarzy,
- rozpoznać deformacje głowy,
- rozróżnić linie w fryzurze,
- scharakteryzować fryzurę symetryczną i asymetryczną,
- określić kontrasty w kształtowaniu fryzury,
- rozróżnić rodzaje i grubości linii rysunkowych,
- znajomość rodzajów rysunku fryzury,

- zastosować podstawowe wiadomości o kolorach,
- rozróżnić barwy wykorzystywane do farbowania włosów,
- określić zasady doboru koloru włosów,
- określić zasady doboru fryzury do typu urody,
- rozróżnić uczesanie codzienne, sportowe, wieczorowe,
- opisać sposoby upiększania fryzur,
- rozpoznać różne style makijażu, dobrać makijaż do urody i fryzury,
- określić znaczenie uczesania dla samopoczucia i wyglądu człowieka.

MATERIAŁ NAUCZANIA

Dział 1. Wiadomości wstępne

Czynniki wpływające na rozwój fryzjerstwa. Związek fryzjerstwa z innymi dziedzinami działalności usługowej. Organizacje fryzjerskie w kraju i na świecie. Najważniejsze imprezy fryzjerskie.

Dział 2. Historia stylizacji

Zmiany propozycji sylwetki człowieka na przestrzeni wieków. Historia fryzur, makijażu i ubioru. Popularne style fryzur i formy zarostu w różnych epokach historycznych. Dekoracyjność fryzur z epoki. Najważniejsze postacie w historii fryzjerstwa.

Dział 3. Formy przestrzenne

Propozycje sylwetek ludzkich. Propozycje głowy człowieka występujące w różnych okresach rozwojowych. Części głowy i twarzy. Szkicowy rysunek fryzury. Najczęściej spotykane deformacje głowy. Kształty twarzy występujące u kobiet, mężczyzn i dzieci.

Dział 4. Kształtowanie linii fryzury

Linie występujące w fryzurze: proste, łukowe, łamane. Linie konturowe i linie profilu. Elementy twarzy brane pod uwagę w wykorzystywaniu i projektowaniu fryzur. Kontrasty w fryzurze: kształtu, kierunku, wielkości, długości. Symetria i asymetria fryzur.

Dział 5. Rysunek zawodowy

Linie rysunkowe. Techniki kopiowania rysunku. Rodzaje rysunków fryzury: szkicowy, techniczny, złożeniowy, zabiegowy.

Dział 6. Kolorystyka w fryzjerstwie

Podstawowe pojęcia: kolor, barwnik, pigment. Koło barw. Właściwości koloru. Wzajemne oddziaływanie barw: harmonia i kontrast. Kolor a światło. Naturalne kolory włosów i ich komponenty. Podział barw wykorzystywanych w fryzjerstwie. Paleta kolorów farb do włosów. Głębia i kierunek koloru. Dobór koloru w fryzurze. Dobór koloru do typu urody.

Dział 7. Stylizacja fryzur

Współczesne linie fryzur. Dobór fryzury do kształtu twarzy i głowy. Dobór fryzury do typu urody. Upiększanie fryzur. Dodatki fryzjerskie. Środki i preparaty wykorzystywane w stylizacji. Aktualne trendy mody fryzjerskiej.

Dział 8. Elementy kosmetyki kolorowej

Style makijażu. Dobór makijażu do urody. Stylizacja twarzy fryzurą i makijażem. Dobór makijażu do fryzury, ubioru i okoliczności. Dobór manikiuru do ubioru i okoliczności.

Środki dydaktyczne

- Schematy sylwetek ludzkich.
- Palety fryzjerskie.
- Żurnale.
- Czasopisma zawodowe.
- Fotografie fryzur.
- Główki fryzjerskie.
- Preparaty do stylingu.
- Ilustracje fryzur historycznych.
- Materiały i przyboru do rysunku.
- Filmy dydaktyczne, z pokazów.

Uwagi o realizacji

Program nauczania przedmiotu stylizacja został podzielony na osiem działów tematycznych zawierających podstawową wiedzę o fryzurach historycznych, formach przestrzennych, kształtowaniu linii i barwy w fryzurach, projektowaniu i stylizacji fryzur współczesnych oraz elementach kosmetyki kolorowej.

Wiedza ta wykorzystana będzie przez uczniów do realizacji zadań w kształceniu praktycznym. Celem nauczania przedmiotu jest przygotowanie uczniów do projektowania różnych typów fryzur. W nauczaniu przedmiotu istotne jest rozbudzanie zamiłowania do piękna, estetyki i harmonii w kreowaniu obrazu całej sylwetki. Należy kształtować u ucznia cechy niezbędne do wykonywania zawodu fryzjera, takie jak: umiejętność komunikowania się i podejmowania decyzji podczas rozmowy konsultacyjnej z klientem.

W czasie realizacji zadań ujętych w programie uczeń powinien mieć możliwość rozwijania własnej kreatywności, ponieważ jest ona warunkiem dobrej stylizacji fryzur. Należy również zachęcać uczniów do poznawania znanych z przeszłości i współcześnie działających mistrzów sztuki fryzjerskiej oraz analizowania informacji o imprezach fryzjerskich krajowych i międzynarodowych. Przedstawianie możliwości dokonania w usługach fryzjerskich, wzbudza emocjonalne zaangażowanie uczniów i rozwija zainteresowanie zawodem.

W procesie dydaktycznym wskazane jest stosowanie następujących metod nauczania: wykład, pogadanka, dyskusja.

Zaproponowane w programie ćwiczenia nauczyciel może wykorzystać podczas zajęć lub opracować własny zestaw ćwiczeń.

Proponuje się następujący podział godzin na realizację poszczególnych działów programu nauczania:

Lp.	Działy tematyczne	Liczba godzin
1.	Wiadomości wstępne	4
2.	Historia stylizacji	18
3.	Formy przestrzenne	10
4.	Kształtowanie linii fryzury	10
5.	Rysunek zawodowy	10
6.	Kolorystyka w fryzjerstwie	30
7.	Stylizacja fryzur	18
8.	Elementy kosmetyki kolorowej	8
Razem		108

Do dyspozycji nauczyciela – 4 godziny

Metody sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów powinno odbywać się systematycznie na podstawie kryteriów oceniania przedstawionych na początku zajęć.

Wiadomości teoretyczne mogą być sprawdzane za pomocą testów osiągnięć szkolnych oraz sprawdzianów ustnych i pisemnych. Zadania w teście mogą być otwarte lub zamknięte.

Ocenianie osiągnięć uczniów powinno być dokonywane zgodnie z obowiązującą skalą ocen.

Literatura

- Marek Z.: Fryzjerstwo. WSiP, Warszawa 1999
- Fryzjerstwo wraz z poradami kosmetycznymi – podręcznik do nauki zawodu. Wydawnictwo REA s. j., Warszawa 2000
- Zeszyt ćwiczeń do nauki zawodu – Wiedza o stylach fryzjerskich i kształtowaniu fryzur. Wydawnictwo REA s. j., Warszawa 2000
- Praca zbiorowa pod redakcją Zuzanny Sumirskiej „Stylizacja” P.P.H.U. „SUZI”, Warszawa 2004
- Czasopisma: Paryska fryzura, Świat fryzjerstwa, Laurent – fryzury.

